การจัดการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ : แนวทางของสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ

*รัชนีย์ ศรีศักดา**

ด้วยความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของหน่วยงานต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ห้องสมุดก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการ และพัฒนาจัดการไปสู่การบริการในรูปแบบใหม่ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการจัดการสารสนเทศ เพื่อสนองความต้องการผู้ใช้บริการให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งปัจจุบันมักเรียกห้องสมุดลักษณะนี้ว่า **"ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์"**

เมื่อกล่าวถึงห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Library) ได้มีผู้นิยามความหมายไว้หลากหลาย เช่น ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การจัดการกับทรัพยากรสารสนเทศ เช่น หนังสือ วารสาร สารานุกรม ฯลฯ ให้อยู่ในรูปแบบดิจิตอล ซึ่งต้องมีการออกแบบที่ให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศได้ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ อีกทั้งต้องมีเครื่องมือเพื่อช่วยในการสืบค้นผ่านระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันได้ทั่วโลก (http://www.iiclr.dmu.ac.uk/Documents/defin.htm)

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2545:3) กล่าวไว้ว่า E-Library มาจากคำว่า Electronic Library หรือ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง แหล่งความรู้ที่บันทึกข้อมูลไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและให้บริการสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์หรือผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ในลักษณะผสมผสานการทำงานของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ห้องสมุดดิจิตอล และห้องสมุดเสมือน

**อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด*

ปราณี อัศวภูษิตกุล (2547:145) กล่าวว่า ห้องสมุดที่มีการจัดการโดยบุคลากรของห้องสมุดในการเข้าถึงบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรห้องสมุดและผู้ใช้บริการ โดยทั่วไปประกอบด้วยกระบวนการจัดการ ตั้งแต่การคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ การควบคุมบรรณานุกรม แหล่งที่เก็บสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงสารสนเทศ การบริการสารสนเทศ และการบำรุงรักษาสารสนเทศ

สตีเวนสัน (Stevenson : 1997) กล่าวว่า ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ข้อมูลความรู้และเอกสารต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงได้โดยผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต

จากนิยามต่างๆ ดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ห้องสมุดหรือแหล่งความรู้ที่มีการจัดการสารสนเทศโดยบุคลากร ซึ่งต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินงานของบุคลากรและช่วยในการสืบค้นสารสนเทศที่ผ่านเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันได้ทั่วโลก เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคลากรของห้องสมุดและผู้ใช้บริการ

ในปัจจุบันห้องสมุดทุกประเภทได้มีการบริหารจัดการสู่รูปแบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์กันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งต่างมีภารกิจหลักสำคัญ คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริการวิชาการแก่ชุมชน

มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งของภาคใต้ มีสำนักหอสมุดเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนด้านการเรียนรู้ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นมาพร้อมกับวิทยาลัยวิชาการศึกษาเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2511 ได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ และได้ยกวิทยฐานะเป็นสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2539

การดำเนินงานบริหารจัดการห้องสมุด เพื่อพัฒนาสู่ระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ได้เริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โดยได้จัดซื้อครุภัณฑ์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ ได้แก่

1. ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Horizon 1 ระบบ ซึ่งประกอบด้วยชุดคำสั่งสำหรับการพัฒนางานด้านต่างๆ คือ

1.1 Cataloging Moudule เป็นชุดคำสั่งสำหรับการสร้างฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร สื่อโสตทัศน์ เป็นต้น

1.2 Acquisition Moudule เป็นชุดคำสั่งสำหรับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสร้างฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศที่ได้จัดหาเข้ามา รวมทั้งการจัดทำเกี่ยวกับงบประมาณการจัดซื้อ การทำรายชื่อเพื่อจัดซื้อ การจัดทำจดหมายสั่งซื้อ การทวงถาม เป็นต้น

1.3 Circulation Moudule เป็นชุดคำสั่งสำหรับการดำเนินงานด้านบริการสารสนเทศ เช่น การสร้างฐานข้อมูลสมาชิก การกำหนดประเภทสมาชิก การกำหนดวันหมดอายุการเป็นสมาชิก การบริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ การกำหนดวันส่งคืนทรัพยากรสารสนเทศ

จำนวนวันให้ยืม การจองทรัพยากรสารสนเทศ การสำรองทรัพยากรสารสนเทศ การตรวจสอบพันธะการค้างส่งทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งการทวงทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น

1.4 Online Public Access Cataloging Moudule เป็นชุดคำสั่งสำหรับการสืบค้นสารสนเทศ

1.5 Serial Moudule เป็นชุดคำสั่งสำหรับการทำงานด้านวารสาร ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ Acquisition Moudule

2. *Mini Computer* *1 ระบบ*
3. *File Server* *1 ระบบ*
4. *PC workstation* *23 เครื่อง*

ครุภัณฑ์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ดังกล่าว สำนักหอสมุดได้นำมาดำเนินการพัฒนาและติดตั้งโปรแกรมเพื่อจัดเก็บและประมวลผลของระบบงานห้องสมุดซึ่งทำหน้าที่หลักในการสนับสนุนด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 สำนักหอสมุดเสนอโครงการบริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในฐานะเจ้าของโครงการ และสำนักหอสมุดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในฐานะผู้เสนอโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญหลายประการ คือ

1. มุ่งเน้นให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยเพื่อแก้ปัญหาการให้บริการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ แก่นิสิตอาจารย์ รวมถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยให้สามารถสืบค้นและเข้าถึงสารสนเทศของระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากร เพื่อนำไปใช้งานได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. เพื่อยกระดับมาตรฐานของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคให้มีศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยในส่วนกลาง

4. เพื่อจัดหาระบบที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายพื้นฐาน รองรับเครือข่ายความเร็วสูงทางการสื่อสารข้อมูล การเรียนการสอนทางไกล และสารสนเทศอื่น ๆ ให้เป็นระบบเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย และสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

5. เพื่อเตรียมการให้นิสิต นักศึกษา ครูอาจารย์ ซึ่งเป็นบุคคลรุ่นหนุ่มสาว ได้เข้าถึงระบบสังคมสารสนเทศ (Information Society)

สำนักหอสมุดในฐานะผู้เสนอโครงการ มีหน้าที่รับผิดชอบ คือ

1. ให้บริการงานด้านห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สำหรับอาจารย์และนิสิตในมหาวิทยาลัยทุกคณะ ทุกระดับ และทุกชั้นปี

2. พัฒนาระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์และจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการใช้งาน เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย

3. วางแผนปฏิบัติการและให้คำแนะนำแก่หน่วยงานบริการการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยในการพัฒนาและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้

4. พัฒนาและจัดการระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงระบบฐานข้อมูลและระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การบริหารการศึกษา และการบริหารงานของมหาวิทยาลัย

5. ให้คำปรึกษา ออกแบบ พัฒนาระบบงาน และให้บริการฝึกอบรมเกี่ยวกับห้องสมุดและข้อมูลสารสนเทศแก่ชุมชน

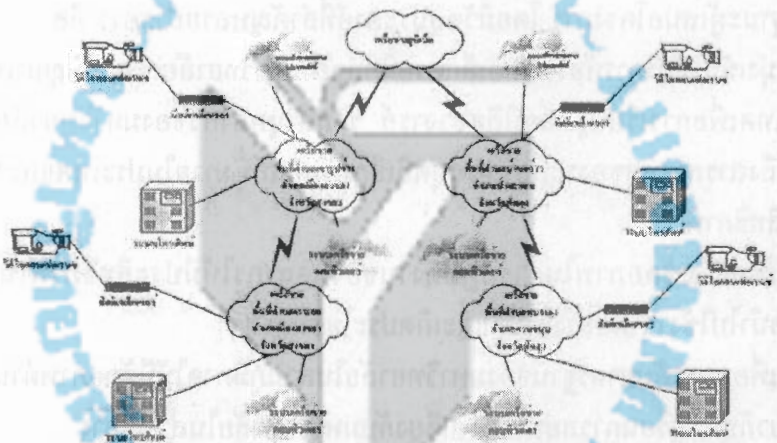

แผนภาพ แสดงระบบเครือข่ายและระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

จากการเสนอโครงการบริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ในปี 2547 นั้น ทำให้สำนักหอสมุดได้รับการจัดสรรครุภัณฑ์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ ทั้งในพื้นที่ของวิทยาเขตพัทลุงและวิทยาเขตสงขลามาอย่างต่อเนื่องซึ่งในวิทยาเขตพัทลุงได้นำครุภัณฑ์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ มาบริหารจัดการเพื่อการดำเนินงานของห้องสมุดด้านต่างๆ จนกระทั่งสามารถเปิดให้บริการได้ตั้งแต่วันที่ 30 พฤษภาคม 2547 เป็นต้นมา

ส่วนในพื้นที่วิทยาเขตสงขลาดังกล่าวแล้วว่าได้เริ่มดำเนินการเพื่อพัฒนาสู่การเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน สำนักหอสมุดได้รับการจัดสรรครุภัณฑ์และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ต่างๆ ทำให้สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์และตามภาระหน้าที่ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักหอสมุดที่กำหนดไว้ว่าจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาช่วยในการพัฒนาสารสนเทศและบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสู่การเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ และให้บริการในรูปแบบของห้องสมุดมีชีวิตด้วยระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ด้วยปณิธานที่ว่า "จะมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการสารสนเทศด้วยจิตสำนึกที่ดีและเทคโนโลยีที่เหมาะสม" โดยที่สำนักหอสมุดได้นำ Hardware และ Sofeware มาติดตั้งและพัฒนาโปรแกรมต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยในการจัดเก็บและประมวลผลระบบงานห้องสมุดด้านต่างๆ ได้แก่

1. งานด้านเทคนิคสารสนเทศ ได้นำมาดำเนินการบริการหารจัดการเกี่ยวกับงานต่างๆ ได้แก่

1.1 งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดได้จัดซื้อโปรแกรมต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน คือ

- *โปรแกรม Acquisition Moudule* เป็นชุดคำสั่งสำหรับงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อสร้างฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ และสื่อโสตทัศน์ ที่ได้จัดหาเข้ามา รวมทั้งการจัดทำเกี่ยวกับงบประมาณการจัดซื้อ การจัดทำรายชื่อเพื่อจัดซื้อ การจัดทำจดหมายสั่งซื้อ การทวงถามรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ค้างส่ง เป็นต้น

- *โปรแกรม Serial Moudule* เป็นชุดคำสั่งสำหรับการทำงานด้านวารสาร ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ Acquisition Moudule คือ การสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศประเภทวารสาร เช่น การจัดทำงบประมาณ การจัดทำรายชื่อ การทำจดหมายสั่งซื้อ การทวงถามวารสารค้างส่ง ฯลฯ

- *ระบบบริการฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม* ประกอบด้วยระบบจัดเก็บและให้บริการ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องสแกนเนอร์ อุปกรณ์กระจายสัญญาณ และเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ซึ่งสำนักหอสมุดได้นำมาดำเนินการจัดเก็บปริญญานิพนธ์ทั้งเล่มในรูปแบบดิจิตอลที่เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ และให้บริการในระบบออนไลน์ ที่ผู้ใช้สามารถสืบค้นได้ทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันสามารถสืบค้นฐานข้อมูลปริญญานิพนธ์ในรูปแบบดิจิตอลของมหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ประมาณ 1,600 รายชื่อ

1.2 งานวิเคราะห์หมวดหมู่และการควบคุมทางบรรณานุกรม สำนักหอสมุดได้จัดซื้อโปรแกรม *Cataloging Moudule* เป็นชุดคำสั่งสำหรับการสร้างฐานข้อมูลทรัพยากร

สารสนเทศประเภทต่างๆ ที่ผ่านขั้นตอนการจัดหามาเรียบร้อยแล้ว เช่น หนังสือ สื่อโสตทัศน์ วารสาร เป็นต้น นอกจากนี้จัดซื้อ *Tag System* สำหรับเขียน/อ่านข้อมูลบน Tag ติดไว้กับทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ และ *Security gate* สำหรับตรวจสอบเพื่อป้องกันขโมยทรัพยากรสารสนเทศที่ยังไม่ได้ผ่านขั้นตอนการยืมอีกด้วย

2. งานด้านบริการสารสนเทศ ได้ดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานต่างๆ ได้แก่

2.1 งานบริการยืม - คืนทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดได้จัดซื้อโปรแกรมต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน คือ

- *โปรแกรม Circulation Moudule* เป็นชุดคำสั่งสำหรับการดำเนินงานด้านบริการยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ เช่น การสร้างฐานข้อมูลสมาชิก การกำหนดประเภทสมาชิก การกำหนดวันหมดอายุการเป็นสมาชิก การกำหนดวันส่งคืนทรัพยากรสารสนเทศ การคำนวณค่าปรับสำหรับทรัพยากรสารสนเทศที่ส่งเกินกำหนด การปรับ การกำหนดจำนวนวันให้ยืม การจองทรัพยากรสารสนเทศ การสำรองทรัพยากรสารสนเทศ การตรวจสอบพันธะการค้างส่งทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งการทวงทรัพยากรสารสนเทศและการทำสถิติรายงานต่างๆ เป็นต้น และในปีงบประมาณ 2548 สำนักหอสมุด ได้จัดซื้อระบบ

- *Self Check Out* เป็นระบบยืมทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยี *RFID Tag* และ *Book Return* เป็นระบบรับคืนทรัพยากรสารสนเทศ ผ่านช่องรับคืน ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการสามารถยืมและคืนทรัพยากรสารสนเทศได้ด้วยตนเองได้อย่างสะดวกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการคืนทรัพยากรสารสนเทศ ผู้ใช้สามารถคืนได้ตลอดเวลาแม้สำนักหอสมุดปิดบริการ และเพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สะดวกและประหยัดเวลายิ่งขึ้นสำนักหอสมุดได้นำซอฟแวร์ *Inventory* ซึ่งเป็นซอฟแวร์สำหรับตรวจสอบควบคุมทรัพยากรสารสนเทศ ของระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เข้ามาใช้ในการตรวจสอบทรัพยากรสารสนเทศว่าวางไว้ถูกต้องซึ่งทำให้ประหยัดเวลาของเจ้าหน้าที่ในการจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้นและอำนวยความสะดวกในการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้อีกด้วย

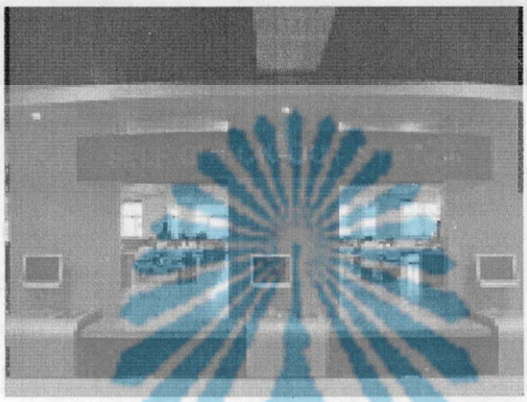

2.2 งานบริการสืบค้นสารสนเทศ สำนักหอสมุดได้ดำเนินการจัดซื้อ

- โปรแกรม *Online Public Access Cataloging Moudule* เป็นชุดคำสั่งสำหรับการสืบค้นสารสนเทศที่สำนักหอสมุดบันทึกข้อมูลเอง อันได้แก่ หนังสือ วารสาร สื่อโสตทัศน์ ฯลฯ และข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งอื่นๆ เช่น ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ และฐานข้อมูลออนไลน์อื่นๆ ซึ่งทำให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศได้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

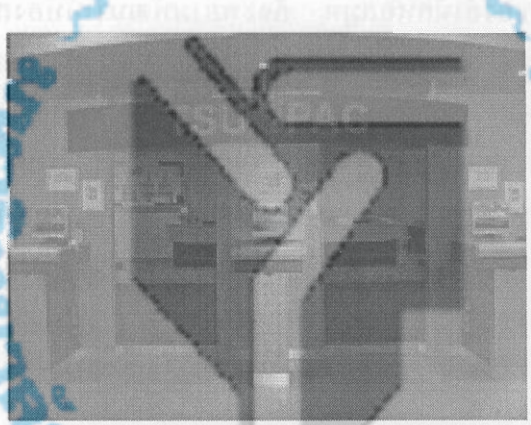

3. งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ดำเนินการบริหารจัดการโดยใช้โปรแกรมร่วมกับงานเทคนิคสารสนเทศและบริการสารสนเทศ อันได้แก่ การจัดหา พัฒนา วิเคราะห์และควบคุมทางบรรณานุกรมของสื่อโสตทัศน์ รวมทั้งการให้บริการสื่อโสตทัศน์ นอกจากนั้นได้พัฒนาสื่อต่างๆ จากรูปแบบอะนาล็อกเป็นรูปแบบดิจิตอล เช่น การแปลงวีดิทัศน์เป็นดีวีดี เป็นต้น และในขณะนี้สำนักหอสมุดได้พัฒนาระบบวีดิทัศน์ตามความประสงค์เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ในการชมรายการต่างๆ และชมรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมโดยผ่านระบบเครือข่ายของห้องสมุดได้อีกด้วย

การดำเนินการบริหารจัดการสู่ระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณในขณะนี้ได้พัฒนามาถึงระดับหนึ่ง ซึ่งเมื่อประเมินจากผู้ใช้ก็อยู่ในระดับเป็นที่พอใจของผู้ใช้ แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานต่างๆ ที่ผ่านมามักประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมายได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากการดำเนินงานต้องดำเนินการทั้งพื้นที่จังหวัดพัทลุงและจังหวัดสงขลา ดังนั้นจึงทำให้การสื่อสารระหว่างพื้นที่จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน แต่ระบบเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างสองพื้นที่เพื่อการใช้สารสนเทศยังไม่สมบูรณ์

2. ด้านบุคลากร บุคลากรที่ปฏิบัติงานเทคโนโนยีสารสนเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ นอกจากนี้จำนวนบุคลากรมีน้อยมาก อีกทั้งค่าตอบแทนค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับหน่วยงานอื่นๆ ทำให้ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการสร้างมาตรฐานแรงจูงใจที่เหมาะสมจึงเป็นประเด็นหลักที่จะต้องหาแนวทางแก้ไขต่อไป

3. งบประมาณ เนื่องจากต้องใช้งบประมาณจำนวนมากและต่อเนื่องในการจัดการกับสื่อสารสนเทศในรูปแบบใหม่ๆ

อย่างไรก็ตามแม้จะมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ แต่ด้วยความมุ่งมั่นของผู้บริหารและความร่วมมือบุคลากรทุกฝ่ายของสำนักหอสมุด ก็จะพยามพัฒนาให้ห้องสมุดสู่การเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ อย่างเต็มรูปแบบ ด้วยปณิธานที่ว่า “จะมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการให้บริการสารสนเทศด้วยจิตสำนึกที่ดีและเทคโนโลยีที่เหมาะสม” และตามนโยบายว่าจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนาสารสนเทศและบริหารจัดการเพื่อพัฒนาสู่การเป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์และให้บริการในรูปแบบของห้องสมุดมีชีวิตด้วยระบบห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

วันคืนล่วงไปๆ มิได้ล่วงไปเปล่า
แต่ได้ทำให้ชีวิตมีความรู้หรือมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นโดยเท่ากัน;
หากแต่คนโง่ไม่รู้สึกและไม่รู้จักนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้เท่านั้น ฯ

พุทธทาส อินทปัญโญ

เอกสารอ้างอิง

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2545). **e- Library : ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์.** กรุงเทพฯ : เอส อาร์ พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

ปราณี อัศวภูษิตกุล. (2547). "การศึกษาดูงานการจัดการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ในสวิตเซอร์แลนด์และเยอรมันนี," **วารสารศิลปศาสตร์.** 4(1) : 144-173.

มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2547). **(โครงการบริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.)** สงขลา : มหาวิทยาลัย.

International Institute for Electronic Library Research. (2005). "The electronic library," n.p. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2548 จาก http://www.iielr.dmu.ac.uk/Documents/defin.htm.

Stevenson, Janet. (1997). **Dictionary of library and information management.** Middlesex : Peter Collin.